

vi efter bedste Forgodtbeftindende kunde spørre ved Forsvarsforanstaltninger. Men have vi nu ikke Raad til at anlægge en saadan Kommunikationslinie, og er det tvivlsomt, om vi overhovedet vilde faae Lov til at skabe den, saa er Spørgsmaalet, om Flaaden kan foretage sig den Opgave at opretholde Forbindelsen mellem Verne. Jeg tror det ikke. Jeg skal fuldstændig slutte mig til Onsket om, at Flaaden forsøges, thi mine Onsker gaa ikke i Retning af Flaadens Indskrænkning; men jeg tror ikke, at vi nogensinde ville være istand til at skabe en Flaade, som kunde magte den nævnte Opgave, og jeg tror desuden, at det, at stille Flaaden denne Opgave, vilde rumme en overordentlig stor Fare, idet det nærmest vilde være en Lænke om Benet paa den paa en Tid, da dens Nærværelse paa andre Punkter kunde være haardt nødvendig. Men kan Flaaden saaledes ikke være den Bro, hvorpaa vi kunne bygge Forbindelsen mellem Landsdelene, saa anser jeg det heller ikke for muligt at udvide Forsvaret ud over Sjælland; thi gjøre vi dette, saa gjøre vi i Virkeligheden ethvert Forsvar illusorisk. Ethvert mindre Befæstningsanlæg ved Lille Belt bliver derfor i mine Dine ikke en Foranstaltning af militær, men af politisk Natur. At den som saadan kan have Betydning, er tjender jeg; men skulde et saadant Anlæg være en Foranstaltning af ren militær Natur, maatte man kræve en Befæstning à cheval paa Lille Belt. Nu vil man maasse sige, at denne Lænke ogsaa findes omtalt i Motivterne, idet det der er antydet, at det foreslaaede Fort ved Lille Belt kunde gaa ind som Led i en større Befæstning. Men hvad vilde Konsekvensen blive: den, at vi fik en Befæstning paa Fyen med en Besætning, der vilde kræve ca. 25,000 Mand, og Resten af Hæren paa Sjælland, men begge Dele af Hæren vare da ude af Forbindelse med hinanden, og uden at vi vare istand til at flytte Forsvaret fra den ene Landsdel til den anden; thi det, at vi befæste Jernbanernes Endepunkter, har ingen Betydning i dette Tilfælde. Hvad nu selve det forelagte Forslag angaar, da skal jeg udtale min Glæde over at se, at man vil begynde med Kjøbenhavns Søbefæstning, thi er der noget Punkt, hvor det er nødvendigt at tage fat, saa er det her. Om man imidlertid ganske bør gaa den Vej, som her er foreslaaet, skal jeg lade staa hen. Jeg skal kun give den Lænke Udtryk, der er udtalt for mig af Marineofficerer, at de vilde anse det ønskelig, om Fortet paa Middelfrunden blev noget mindre, og at man anvendte et flydende Forsvar i Forbindelse med Torpedos. Det er en Betragtning, som heller ikke jeg ganske kan slyde fra mig, og som jeg derfor skal henstille til den høitærede Minister. Men dette er kun en Begyndelse til selve Kjøbenhavns Befæstning fra Land- og Søfiden, der stiller sig for mig som en Nødvendighed, og jeg skal sige hvorfor. Hvis nemlig den Betragtning skulde blive gjort gjældende, som er fremsat af forskellige

ærede Medlemmer, at vi nemlig skulde gaa over til en Militær, saa er — saaledes som allerede udtalt af det ærede Medlem for Kjøbenhavns 3die Valgkreds (Overmoes) — det Allerførste, der maatte forlanges, netop en stærk Befæstning, idet den saa vilde være aldeles uundværlig. Men en saadan Befæstning er ogsaa af andre Grunde uundværlig. Lad os tænke os det Tilfælde, at vi have optaget Kampen med Fjenden ved Landgangspunktet, og at det ikke er lykkedes os at kaste ham tilbage; hvad saa? Saa trække vi os — efter en Anvisning, der andensteds er givet — tilbage til en Stilling ved Kjøbenhavn, hedder det, for der at levere en afgjørende Kamp. Ja, det er nu let nok at give Anvisning paa en Stilling ved Kjøbenhavn, hvor den afgjørende Kamp skal leveres; men for at dette skal kunne ske, kræves der en Betingelse, man ikke kan se bort fra, den nemlig, at der i Nærheden af Kjøbenhavn er en Stilling, hvor man kunde levere en afgjørende Kamp. Men fordi man kan finde et Terrain paa det omtalte Sted, som egner sig til at besættedes, er det ikke sagt, at det ogsaa egner sig til Indtagelse af en Stilling, hvori en afgjørende Kamp kan leveres, og der er ingen saadan Stilling, men fandtes den, hvad vilde saa Resultatet blive naar vi i den optage og blive staaende i en afgjørende Kamp? Saa vilde den slagne Hær flygte ind i Kjøbenhavn, forfulgt af Fjenden. De, som have fremsat denne Lænke om Stillingen i Nærheden af Kjøbenhavn, have ment, at vi efter den afgjørende Kamp kunne aabne Underhandlingerne. Det tror jeg ikke, thi Fjenden vil sikkert ikke indlade sig paa at underhandle med en Hær, der er staaet; thi en saadan Hær underhandler man ikke med. Man dikterer den de haardeste Bilkkaar, og den er nødt til at gaa ind paa dem. Som yderligere Motiv for Kjøbenhavns Befæstning skal jeg tilføje, at det for os gjælder om at skabe et Punkt, hvor vi kunne forlange vort Forsvar, saaledes at de Magter, der maatte have Interesse i vor Bestaaen, kunne faae Tid og Leilighed til at intervenere (Afbrudelse). Ja, slyde vi den Betragtning fra os, at ingen Magt i Verden er interesseret i Danmarks Bestaaen, saa lad os opgive enhver Lænke om Forsvar og afvæbne, thi saa er ethvert Forsvar umuligt; men gjøre vi ikke dette, holde vi fast ved Haabet om, at vi have en Betydning, som andre Magter erkende og kunne ønske at bevare, saa maa vi ogsaa skabe Midler til at vinde Tid for saadanne Magter til eventuelt at skride ind, thi: Tid vunden, Alt vundet. Man har imod Kjøbenhavns Befæstning urgeret Vanskelighederne ved at proviantere den. Denne Vanskelighed er ikke saa overordentlig stor. Vi have jo set, at man under ganske andre vanskelige Forhold har været istand til at proviantere Paris, en By paa to Millioner Mennesker (Afbrudelse). Ja, jeg hævder, at den nævnte By blev provianteret i kort Tid under meget vanskelige Forhold, men jeg skal dog ikke komme nærmere ind paa denne